

“Om vriend en broed’ren”

Kerkblad van de Christelijke Gereformeerde Kerk
Rotterdam - Kralingen

Meditatie**Uw werk!**

HEERE! als ik Uw rede gehoord heb, heb ik gevreesd; Uw werk, o HEERE! behoud dat in het leven in het midden der jaren, maak het bekend in het midden der jaren; in den toorn gedenk des ontfermens (Habakuk 3: 2).

In veel opzichten is onze tijd een benauwende tijd. Als we denken aan wat er wereldwijd gebeurt. Als we letten op de ontwikkelingen in ons eigen land. Als we het vele verontrustende in ons eigen kerkverband in ogenschouw nemen. En dan zijn er ook nog allerlei persoonlijke omstandigheden die ons kunnen benauwen. Wat zou het een zegen zijn, als u en ik te midden van al die zorgen mochten neerknielen naast Habakuk en mochten instemmen met het gebed boven deze meditatie.

Bevend voor het Woord van God

Voor de betekenis van de tekst moeten we een ogenblik terug naar de eerste twee hoofdstukken van Habakuks profetenboekje. Daar wordt duidelijk dat Habakuk leefde in een tijd van veel onrecht en grote goddeloosheid, waarschijnlijk onder de regering van Jojakim. In die omstandigheden schreeuwt Habakuk de nood van zijn raadsels en vragen uit tot God. De Heere antwoordt hem dan, dat Hij het onrecht in Juda zal bezoeken door de Chaldeeën (Babyloniërs) te zenden. Die zullen Juda verwoesten. Dat roept echter een nieuwe vraag op bij de profeet. Want de Chaldeeën zijn nog goddelozer dan de inwoners van Juda. Zal de Heere de goddeloosheid van Juda dan straffen en de nog goddelozere Babyloniërs sparen? Ook op die vraag krijgt Habakuk antwoord. De Heere zal op Zijn tijd ook over Babel Zijn oordeel voltrekken.

Als Habakuk deze 'rede' (dit spreken) van God hoort, vervult dat hem met vrees. De profeet beeft voor dit aangrijpende oordeelswoord. Dieper nog: Habakuk beeft voor God Die spreekt. Hij beseft: God is heilig en rechtvaardig. En wie kan bestaan voor Zijn gericht? Tegelijk beluisteren we in Habakuks vrees ook diepe bewogenheid met zijn tijdgenoten. Kennen wij iets van dit beven voor God?

Biddend om het werk van God

Habakuks vrees vindt een weg naar God toe, als hij zijn hart voor de Heere uitstort. Want dát is wat er gebeurt, als we hem horen zeggen: *‘Als ik Uw rede gehoord heb, heb ik gevreesd...’*. Misschien is er veel waarvoor u vreest. Maar hebt u uw vrees ook voor Gods aangezicht gebracht?

Tegelijk gaat Habakuks vrees vergezeld van een gebed om Gods werk: *‘Uw werk, HEERE...’*. Uw werk – dat is ten diepste Gods bekerende en zaligmakende werk. Ten aanzien van dat werk bidt Habakuk om drie dingen.

Allereerst: *‘Behoud het in het leven in het midden der jaren’*. Habakuk bedoelt: Als de jaren van Uw oordeel komen, als de stad en tempel verwoest worden, als de bevolking van Juda wordt weggevoerd, wilt U dan dwars door het oordeel heen Uw werk – dat is vooral Uw Kerk – bewaren? We hebben dat niet verdiend. Maar wilt u Uw Kerk niet overgeven aan zichzelf? Wilt U Uw werk onder ons laten blijven?

Het tweede wat Habakuk vraagt, is: Wilt U Uw werk laten herleven? Die betekenis ligt namelijk ook opgesloten in het Hebreeuwse woord voor *‘behoud in het leven’*: Geef een geestelijk ontwaken, een herleving! Is het niet opmerkelijk dat Habakuk ook dát vraagt? Alles was verzondivid en verbeurd. De tijden waren donker. De jaren van Gods oordeel kwamen dreigend dichtbij en niets kon dat oordeel meer afwenden. Maar Habakuk bidt of *‘in het midden van die jaren’* God een herleving wil schenken. Of Hij wil werken, zoals Hij vroeger had gedaan. Krachtig. Onweerstaanbaar. Levendmakend in harten van geestelijk dode zondaren. Maar ook verlevendigend in de soms zo dorre, doodse harten van degenen die genade kennen.

Het derde waar Habakuk om bidt: *‘Maak het bekend in het midden der jaren’*. De profeet bedoelt: Maak Uw werk bekend in harten en levens van zondaren. Laat Uw Naam verheerlijkt worden in Uw eigen werk. En laten zondaren midden in die moeilijke, donkere periode moed mogen vatten: De Heere werkt nog!

Buigend in de toorn van God

Maar mag een mens daar wel om vragen, als het oordeel verdiend is? Voor een antwoord op die vraag luisteren we nog even naar het slot van de tekst: *‘In de toorn gedenk des ontfermens’*. In het oordeel dat dreigend dichterbij komt, ziet Habakuk Gods toorn. Die toorn bidt hij hier niet af; hij erkent dat

ze verdiend is, en buigt eronder. En toch stijgt er vanuit zijn hart een gebed omhoog: *'In de toorn gedenk des ontfermens'*.

Habakuk vraagt of de Heere redenen wil nemen uit Zichzelf. En dan gebruikt hij een heel sprekend woord: het woord *'ontfermen'*. In de grondtaal is dat heel nauw verbonden aan het woord voor *'moederschoot'*. Zoals een moeder – als het goed is – het beste zoekt voor haar ongeboren kindje, dat kindje draagt onder haar hart, liefheeft en koestert, zó is er bij de Heere ontfermende genade. *'HEERE, wilt U aan die ontferming denken, ook in onze tijd. En laat vanuit die ontferming Uw werk bewaard blijven, herleven én bekend worden. Ook onder ons'*.

Ds. A.J.T. Ruis

Diensten des Woords

woensdag 3 november 2021	14.30 & 19.45 uur	ds. A.J.T. Ruis
	<i>dankdag voor gewas & arbeid</i>	
zondag 7 november 2021	10.00 & 16.30 uur	br. H. Bor
woensdag 10 november 2021	19.45 uur Bijbellezing	ds. A.J.T. Ruis
zondag 14 november 2021	10.00 & 16.30 uur	ds. A.J.T. Ruis
zondag 21 november 2021	10.00 & 16.30 uur	ds. A.J.T. Ruis
woensdag 24 november 2021	19.45 uur Augustinuslezing	ds. A.J.T. Ruis
zondag 28 november 2021	10.00 & 16.30 uur	ds. A.J.T. Ruis
	<i>voorbereiding Heilig Avondmaal</i>	
zondag 5 december 2021	10.00 & 16.30 uur	ds. A.J.T. Ruis
	<i>bediening en nabetrachting Heilig Avondmaal</i>	
woensdag 8 december 2021	19.45 uur Bijbellezing	ds. A.J.T. Ruis
zondag 12 december 2021	10.00 & 16.30 uur	ds. P. den Butter

Uit de pastorie

Geliefde gemeente,

Ik schrijf deze rubriek op één van de laatste dagen van de oktobermaand. De najaarszon werpt van tijd tot tijd nog uitbundig haar stralen en zorgt ervoor dat de herfstkleuren in al hun pracht zichtbaar worden in de natuur. Maar intussen onderstreept het vallende blad ook wat Gods Woord zegt: *'Wat uit stof is, neemt een end, door de tijd die alles schendt'*. En: *'Wij hebben hier*

geen blijvende stad'. Leerden we die prediking al opmerken en verstaan? En bracht ze u en mij ertoe om de toekomstige stad te gaan zoeken?

Catechisatie en belijdeniscatechisatie – Inmiddels zijn we al weer enkele keren bijeengekomen met de verschillende groepen. En zowel voor de catechisatie als de belijdeniscatechisatie geldt, dat ik het fijne ontmoetingen vind! We zullen in deze tijd van oplopende cijfers zorgvuldig met elkaar moeten omgaan. Niet alle maatregelen zijn afgeschaft en dat is juist om de kwetsbare mensen te beschermen. Maar we hopen dat we in de huidige opzet kunnen blijven samenkomen en dat we een aantal gezegende avonden mogen ontvangen.

Vooruitblik – D.V. 10 november is er de Bijbellezing. We zijn inmiddels toegekomen aan Paulus' verblijf op Malta; de eerste verzen van Handelingen 28 vragen onze aandacht. Ik roep u en jullie graag op om de Bijbellezing bij te wonen. Er liggen in Paulus' pelgrimsreis naar Rome heel wat geestelijke en praktische lessen.

Twee weken erna, D.V. 24 november is de derde Augustinusavond van dit seizoen. Ik hoop dan boek II van de Belijdenissen te bespreken. Onder dit voorbehoud, dat ik niet onverhoopt de Particuliere Synode van het Zuiden moet bijwonen, want naar die vergadering ben ik als secundus afgevaardigd (dat wil zeggen: als de eerste afgevaardigde verhinderd is, word ik verwacht).

D.V. 28 november zal er voorbereiding zijn op de bediening van het Heilig Avondmaal, die als de Heere het geeft de zondag erna zal plaatsvinden.

Tenslotte – De Heere geve ons allen Zijn bewaring en genade. Hij zegene Zijn Woord bij de diverse gelegenheden waarbij dat mag uitgaan. Een hartelijke groet voor u en jullie allen,

Ds. Ruis

Van de commissie van beheer

Beste gemeente,

Zoals u weet zijn we bezig met de voorbereidende werkzaamheden voor de renovatie van het kerkgebouw. Een gespecialiseerd voegherstelbedrijf gaf aan dat de beste periode voor het herstel van de voegen het voorjaar / zomer 2022 is, gezien de weersomstandigheden (hogere temperaturen, minder

regen). We hebben dus onze planning wat moeten bijstellen. Op dat moment zal er ook een stelling worden neergezet. Ondertussen gaan we verder met het treffen van de voorbereidingen.

Wat betreft de uit te voeren werkzaamheden hebben we met twee gespecialiseerde aannemers gesproken, we zijn op dit moment bezig nog twee gespecialiseerde aannemers (met gedegen kennis van voegrenovatie) te benaderen. Gezien de omvang van de investering willen we de keuze kunnen maken uit minimaal drie offertes.

Namens de Commissie van Beheer

Met vriendelijke groet,

Paul van Hengel

Collecterooster

<i>datum</i>	<i>1e collecte</i>	<i>2e collecte</i>	<i>3e collecte</i>
3 nov.	eredienst	dankdag voor gewas en arbeid	
7 nov.	eredienst	ond. kerk & pastorie	algemene kosten kerk
14 nov.	eredienst	diaconie	algemene kosten kerk
21 nov.	eredienst	ond. kerk & pastorie	algemene kosten kerk
28 nov.	eredienst	diaconie	algemene kosten kerk
5 dec.	eredienst	kerkelijke kassen	algemene kosten kerk

Uitzending kerkteléfono, aanvang 19.30 uur, ook via www.kerkomroep.nl

woensdag	3 nov. 2021	dankdag voor gewas en arbeid	14.30 & 19.45 uur
donderdag	4 nov. 2021	ds .J.M.J. Kieviet	Jeremia 32: 13-15
woensdag	10 nov. 2021	ds. A.J.T. Ruis	Bijbellezing in de kerk
donderdag	11 nov. 2021	ds. J. de Bruin	Jeremia 3: 1-9
donderdag	18 nov. 2021	ds. A.A. Egas	Lukas 10: 42a
woensdag	24 nov. 2021	ds. A.J.T. Ruis	Augustinuslezing
donderdag	25 nov. 2021	ds. M.A. Kempeneers	Johannes 3: 7
donderdag	2 dec. 2021	ds. P. Roos	Hosea 1: 10
woensdag	8 dec. 2021	ds. A.J.T. Ruis	Bijbellezing in de kerk

Data om te onthouden alles D.v.

- 1 nov. kerkenraadsvergadering
- 3 nov dankdag voor gewas en arbeid, aanvang **14.30** & 19.45 uur
- 10 nov Bijbellezing, Paulus reis naar Rome (6) aanvang 19.45 uur in de kerk
- 24 nov Augustinuslezing (3) aanvang 19.45 uur in de kerk
- 3 dec kerkenraadsvergadering
- 8 dec Bijbellezing, Paulus reis naar Rome (7) aanvang 19.45 uur in de kerk

Schoonmaakrooster kerkgebouw november 2021

Week 44	1 nov - 6 nov	Suzanne / Liza / Pieter & Corrie
Week 56	8 nov - 13 nov	Bertine / Machteld / Marlies
Week 46	15 nov - 20 nov	Coby / Nel & Jan
Week 48	22 nov - 27 nov	Geke / Celia / Willemieke
Week 49	29 nov - 4 dec	Greet / Joke / Marlana

Zondagsschool Timotheüs

Beste Jongens en meisjes,

Wat fijn dat we na een lange periode weer bij elkaar konden komen, in de afgelopen weken. Er waren ook meerdere kinderen die voor het eerst naar de zondagsschool kwamen, heel mooi dat jullie er waren! De komende weken hopen we elkaar weer te zien en deze maand zullen we ook al gaan oefenen voor het Kerstfeest. Het zou mooi zijn als jullie de psalmen en liederen daarvoor ook thuis kunnen oefenen.

We hebben ook juf Corrie en meester Gijs en meester Corné erbij gekregen, daar zijn we heel blij mee. Ook een hartelijk welkom aan hen!

In de komende maand hopen er 2 jongens jarig te zijn: 10 november Niek Offermans en 30 november Maurits Ruis. We hopen dat jullie een goede en fijne verjaardag mogen hebben.

Een hartelijke groet van de meester en de juffen

Bijbelkring Jongvolwassenen

Beste Bijbelkring,

Op 20 oktober hebben we een start gemaakt met het bijbelstudieboekje dat we dit jaar willen behandelen: 'Lessen in geloof, momenten uit het leven van Abraham en Sara'. Mark deed de inleiding en we hebben met elkaar nagedacht over de roeping van Abraham. Dat hij alles achterliet en God gehoorzaamde en dat alles door het geloof!

De volgende kring is op woensdag 17 november. Het thema is dan 'Tweemaal op het verkeerde pad'. Hierbij horen de geschiedenissen uit Genesis 12:10-20 en Genesis 20 en de hoofdstukken 3 en 15 uit het boekje. Julian zal de inleiding doen en daarna zullen we met elkaar doorpraten aan de hand van gespreksvragen. Iedereen weer van harte welkom!

Een hartelijke groet,
Arjan en Elise

J.V. Jonathan - 16

Ha jongens en meiden,

Voor de herfstvakantie hebben wij een gezellige spelletjes 'zeskamp' gehad. Helaas hadden we niet de tijd om alle spellen te doen, maar wat leuk om iedereen zo met elkaar bezig te zien en hoe fanatiek jullie zijn! In november hopen wij een spreker uit te nodigen. Details daarover horen jullie op een later moment. Verder willen we met elkaar stilstaan rondom het onderwerp: Mensen rondom Jezus, de ex-bezetene, Maria Magdalena. We kijken uit naar jullie komst!

Groetjes Jaco en Eunice

J.V. Benjamin + 16

Dag jongeren,

We hebben inmiddels drie avonden achter ons liggen waarbij we hebben stilgestaan bij verschillende stukken uit het Bijbelboek Spreuken.

De laatste avond ging de inleiding over Spreuken 4 vers 1-9. We hebben met elkaar nagedacht over de gehoorzaamheid aan hen die over ons gesteld zijn en bijzonder aan God en Zijn geboden. Onder andere kwam naar voren dat wanneer we Wijs willen worden we allemaal moeten worden als een kind. Als iemand die beseft geen kennis te hebben.

De komende JV-avonden hopen we ook weer stil te staan bij andere gedeelten uit het Bijbelboek Spreuken.

De eerst komende JV-avond staat gepland op zondag 31 oktober in de zijzaal van de kerk.

Op zaterdagavond 6 november staat het JV-uitje gepland.

Wat we precies gaan doen zullen we de 31e oktober verder toelichten. Het hoopt een leuke en gezellige avond te worden.

De andere JV-avonden in november staan gepland op zondag 14 en zondag 28 november.

Alle jongeren weer van harte welkom!

Groet, Chris en Willem

Van de vrouwenvereniging

Aan alle vrouwen van onze gemeente,

Begin oktober mochten we na lange tijd elkaar weer voor het eerst in verenigingsverband ontmoeten. We waren blij dat we 2 nieuwe leden mochten verwelkomen. In oktober namen we afscheid van onze voorzitters. Vanaf deze plaats willen we Krinie van Roon en Ina van Voorden nogmaals hartelijk bedanken voor alle jaren dat ze de vrouwenvereniging mochten leiden. We dachten deze ochtend na over Mozes die de Heere smeekt of Hij zelf wil meegaan met het volk door de woestijn. “Indien Uw aangezicht niet medegaan zal, doe ons van hier niet optrekken”. Dat wensen we Krinie en Ina toe en ook ons allen als vereniging.

Inmiddels bestaat onze vereniging uit 23 vrouwen, waarvan er per ochtend ongeveer 15 aanwezig zijn. Het is een fijne en gezellige groep, waarbij we met elkaar en met behulp van een Bijbelstudieboekje proberen na te denken over thema's uit Gods Woord.

Bij het verschijnen van deze kerkbode heeft de bijeenkomst van november al plaatsgevonden. We bespraken hoofdstuk 11: "Mozes sterft en de verheerlijking op de berg" uit het boekje over het leven van Mozes.

Bij deze willen we u alvast hartelijk uitnodigen voor de vrouwenvereniging op DV woensdag 1 december, van 10.00 tot 11.30 uur. We hopen dan samen te komen in de zijaal van de kerk.

Van harte welkom!
Marjan Vuijk en Elselien Alderliesten

Evangelisatie

Waarom evangeliseren?

Voor u gelezen in Vriend en Metgezel, uit de Veluwe Kerkbode onder de berichten van de (Hersteld) Hervormde gemeente van Putten

Deze vraag komt regelmatig tot mij. 'Denkt u nou echt dat het helpt om op straat te gaan staan? U kunt toch geen mensen veranderen! En alle mensen in Nederland kunnen het toch weten? In iedere stad of dorp staat een toren en de toren wijst overal naar boven. Dat is de plaats waar God is'.

Op de markt komt de visboer bij me. Hij zegt: 'meneer, de mensen hebben liever mijn vis dan uw geloof. Kijk maar'. En dan staat er bij hem een rij en bij ons niemand. En mensen die deze dingen zeggen, willen ook voor christen doorgaan.

De wereld zegt: 'meneer, ik laat me graag verrassen, juist nu in dit leven, en dat doe ik ook straks na de dood. Waarom moeten we alles van te voren weten? Nee, u neemt het veel te zwaar op'.

Waarom dan toch evangeliseren?

Nou, omdat ik geloof dat het leven geen spelletje is. En iedereen die gelooft dat de Bijbel waar is, daag ik uit om eens een uur met de Bijbel op schoot te gaan zitten en na te denken over wat de Bijbel zegt over hemel en hel. Binnen honderd jaar bent u op één van die twee plekken. De Bijbel zegt dat

ons niet kunnen voorstellen hoe heerlijk, hoe groot het in de hemel zal zijn. Als we dat goed bedenken, zouden we alleen daarom al gaan evangeliseren. Immers, we zouden toch onze naaste liefhebben als onszelf. Maar de Bijbel spreekt niet alleen over de hemel. Jezus Zelf spreekt ook over de hel. Er is geen ontkomen aan. Eén van de twee bestemmingen wordt of is uw plaats. Jezus zegt: ‘Wie niet gelooft, is alrede veroordeeld’. Bedenk dan ook eens hoe het in de hel zal zijn. De Bijbel zegt: diepe duisternis, zonder God, zonder licht, grote eenzaamheid, angst en pijn.

We kunnen ons (net zoals bij de hemel) nooit voorstellen hoe dat precies zal zijn. En misschien is de hel wel de plaats waar uw buurman binnenkort naar toe gaat. Heeft u wel eens iets tegen hem gezegd, dat er nu nog redding mogelijk is?

Maar de echte reden om te gaan evangeliseren is dat we de Heere Jezus liefhebben en daarover niet kunnen zwijgen. Hij wil niet dat één van u verloren gaat. Hoe lang kwetsen we Zijn liefde nog door ons gedrag? Zijn geduld is taai, maar het raakt een keer op. We gunnen satan er niet één. Maar hopen en bidden door de bewogenheid met mensen dat ze allemaal tot bekering komen.

*‘k Zal Zijn lof zelfs in de nacht
Zingen daar ik Hem verwacht.
En mijn hart, wat mij moog’ treffen
Tot de God mijns levens heffen*

Tot zover het bericht uit de Veluwse kerkbode. Maar hoor ik zeggen: ik kan dat niet, ik durf dat niet, ik ben niet zo vrijmoedig. En toch is Evangeliseren een taak voor iedereen! Het is een Bijbelse opdracht voor jong en oud. Bijvoorbeeld in Markus 16:15 ‘En Hij zeide tot hen: Gaat heen in de gehele wereld, predikt het Evangelie aan alle creaturen.’ Ook in Markus 5:19 lezen we dat Jezus de man die voorheen bezeten was de opdracht geeft zijn naasten over Hem te vertellen. ‘Ga heen naar uw huis tot de uwen, en boodschap hun, wat grote dingen u de Heere gedaan heeft, en hoe Hij Zich uwer ontfermd heeft.’ Makkelijk? Nee dat niet maar evangeliseren kun je leren. Ik hoop daar de volgende keer iets over te schrijven.

Namens de evangelisatiewerkgroep,
Nico Weerheim

Van de contactgroep

Voor aankondiging Kerstviering.

Voor Dv 16 december willen wij een kerstviering organiseren voor de ouderen en belangstellende, hopelijk kan het dit keer weer mogelijk zijn. Verdere bijzonderheden delen wij u in het kerkblad van december mee.

Hartelijke groet van de contactgroep

Vervolgverhaal: Tom Kroos (1942-1964 zijn weg tot God

Tom Kroos (1942-1964), zijn weg tot God. Opgeschreven door zijn moeder.

Na een uur werd de ademhaling kalmer. Net als een kaars die uitgaat, zagen we hem minder worden. Maar zó rustig en kalm. Hij werd in zijn geloof niet beschaamd.

God hielp hem door de dood.

En om tien voor half vier is onze jongen heengegaan. Pa en Dick stonden aan de ene kant van zijn bed, oma, dominee Hofman en ik aan de andere kant. Pa en ik hielden zijn handen vast.

Toen hij gestorven was, zei ik tegen oma: "Hij is verlost; God heeft hem wélgedaan". Dat hebben we ook op de kaart gezet.

We hebben daarna allemaal echt verdriet gehad. Scheiden is immers erg. Maar er was bij Tom een grote rust geweest. Dat bracht de genade mee waar we allen in deelden. Ook Dick verloor een broer, maar ook een vriend.

Na Toms heengaan bracht de zuster ons naar een andere kamer. Ze moesten Tom even verzorgen. Dominee Hofman heeft toen met ons allen gebeden en God bedankt voor al Zijn weldaden aan ons kind en ons bewezen.

Even later kwamen dominee Brouwer en de zusters ons condoleren. We hebben nog wat met dominee Brouwer gepraat en konden nog even naar Tom om voorgoed afscheid van hem te nemen. Daarna zijn we naar de familie Pos gegaan.

In Schiedam wist de hele familie het al. Ze hadden steeds opgebeld. Een tante zorgde voor Roelie, Jan en Hennie.

Toen we thuis waren hebben ze vreselijk gehuild. We hebben ze bij ons genomen en ze even laten uithuilen. Daarna hebben we verteld waar Tom nu was en dat het nu was zoals hij hun zelf verteld had: hij had geen pijn meer, en geen benauwdheid.

Tom was nu in de hemel, voor eeuwig bij God en de Heere Jezus. Daar waren de kinderen wel blij mee, maar het verdriet bleef. Ze moesten hun broer missen. Later zei Hennie weleens: 'We zijn blij dat Tom naar de hemel is; als het niet zo was, konden we altijd wel huilen'.

9 - De begrafenis

De dagen die volgden waren drukke dagen. Op woensdagavond zeven uur is Tom voor de laatste keer thuisgekomen. We kregen erg veel bezoek. Eerst alle familie, daarna velen van onze kerk, van Toms eigen vrienden en burens en van zijn school. Allen kwamen hem een laatste groet brengen. Aan iedereen hebben we verteld, wat God aan hem gedaan heeft. Dat was Toms eigen wens.

We mochten ervaren in die dagen, dat we werden gedragen door genade. De genade die ook Tom door alles heen had geholpen. Er was voor hem geen dood geweest en die was er ook in huis niet. Zo is het nu nog steeds. We missen onze jongen, maar hij leeft tot in alle eeuwigheid. Tot het laatst bleef hij goed om naar te kijken. Op zaterdagmorgen, 11 april 1964, om elf uur, is hij begraven.

Om half tien was de hele familie aanwezig. Daarnaast waren er een kapitein van Toms regiment, de familie Pos en de zusters Gerdien en Hanneke van het hospitaal.

Verder kwamen nog enkele vrienden van Tom. Later, op de begraafplaats, waren er nog meer zusters en patiënten uit Utrecht.

We kregen ook veel schriftelijke blijken van belangstelling. Van ds. Brouwer, de legerpredikant, hadden we een brief gehad, omdat hij door andere werkzaamheden verhinderd was. Tom had aan dominee Brouwer veel steun gehad in het hospitaal; hij mocht hem graag. De brief, die door dominee Hofman voorgelezen is op het sterfhuis, luidde als volgt:

“Zeer geachte familie Kroos,

Nadat Tom heengegaan was moesten nog twee patiënten sterven, waarvan één patiënt een vader was van dertien kinderen, terwijl ik vandaag betrokken werd bij het troosten van de familie van een

omgekomen majoor in Duitsland. Het is een droevige week geworden. Eén en ander heeft tot gevolg dat ik niet in staat ben om zaterdagmorgen de begrafenis van Tom bij te wonen, omdat ik dringend bezig moet zijn in weer andere droevige situaties.

Het laatste afscheid van Tom zal voor u nog een verdrietig feit betekenen. Maar ik weet dat er ook veel vreugde zal zijn, de vreugde van het geloof dat Tom door zijn Hemelse Vader is thuisgeroepen. God heeft hem tijdens zijn lange lijdensweg de tijd gegund om zich helemaal in 's Heeren hand over te geven. Een lege plaats in het huisgezin zal altijd herinneren aan uw verdriet, maar een bezette plaats in de hemel, waar uw kind mag juichen voor Gods troon, zal het u mogelijk maken het verdriet te dragen.

Het leven moet steeds weer verder. Maar ik ben er van overtuigd, dat God dit lijden en sterven ook gebruiken wil om u en uw kinderen dichter bij de Heere te brengen. Wanneer het leven van alle dag u weer verder meeneemt zullen ook de vragen naar het waarom u weleens plagen, zullen twijfels op u afkomen. Maar blijft dan steeds gedenken hoe Tom uit zijn strijd en twijfels gered werd door de kracht van Gods Heilige Geest, Die hem het gebed op de lippen en in het hart legde en psalmen deed zingen.

Ik wens u, namens mijn vrouw en kinderen, voor wie Tom altijd de groeten meegaf, veel sterkte des Heeren toe; moge de Heilige Geest uw gezin overschaduwten, opdat u allen de Persoon van Jezus Christus in uw leven weet, met alles wat de Heiland volbracht heeft voor ieder van u persoonlijk.

Ontvang onze hartelijke groeten en de Heere zegene u met het zaligmakend geloof.

Uw dominee Brouwer.”

Dominee Hofman heeft daarna Jesaja 26 gelezen en vers 2 als tekst genomen:

“Doet de poorten open, dat het rechtvaardige volk daarin ga, hetwelk de getrouwigheden bewaart.”

Ook heeft hij uit hoofdstuk 24 vers 23 gelezen:

“... en de maan zal schaamrood worden, en de zon zal beschaamd worden, als de Heere der heirscharen reageren zal op de berg Sion en te Jeruzalem, en voor zijn oudsten zal heerlijkheid zijn”.

Hij heeft verteld, hoe Tom heeft geleerd, dat er bij God als Rechter zo'n majesteit is, dat de maan en de zon, die gegeven zijn tot heerschappij des nachts en des daags, erbij in het niet zinken.

Een majesteit waaronder de mens, zoals hij in Adam is, met al zijn hoogheid en eigendunk, moet vallen en ten diepste vernederd wordt, om een onderwerp te kunnen zijn voor de genade. Als we een geschikt onderwerp zijn, is er een deur. Dan is er ruimte om in te gaan, die enige deur is Jezus Christus, de enige toegang om in te gaan. Dan wordt het, zoals Tom zei: "Zo min als ik eerst kon geloven, zo min kan ik het nu laten om te geloven". Dat is: zalig worden op die wijze zoals God in Zijn Woord geopenbaard heeft, als een geheel uitgewerkte en verloren zondaar, met behoud van de eer van God, zonder dat er één deugd in Gods Wezen gekrenkt wordt.

Na gebed zongen we het eerste vers van de Lofzang van Zacharias:

Lof zij den Heer van Israël,
den Heer', Die aan Zijn erfvolk dacht,
en door Zijn liefderijk bestel
verlossing heeft teweeggebracht;
een hoorn des heils heeft opgerecht;
't geen Davids huis was toegezegd,
dat wil Hij ons nu schenken;
gelijk Gods trouw, van 's aardrijks ochtendstond,
door der profeten wijzen mond,
Zich hiertoe aan de vaderen verbond.

Daarna zijn wij van huis vertrokken. In de aula van het kerkhof heeft een afgevaardigde van de MULO-school, het eerst gesproken. Hij vond het fijn dat hij Tom heeft mogen kennen en sprak woorden van troost.

Ds. Hofman sprak vervolgens over 1 Thess. 5:18 'Dankt God in alles'.

De dominee achtte het op zijn plaats om God te danken, hoewel hij zich goed bewust was van de ernst dat zo'n sterke jongen van 22 jaar door de verschrikkelijke volksziekte uit het leven was weggerukt.

Verder zei hij dat Gods Woord ons leert: 'Wanneer een land en een volk zal overtreden hebben, zwaarlijk zondigend, zo zal Ik het met de roede bezoeken, met tering en koorts, waarvan geen genezing is'. Nu heeft Tom genade mogen ontvangen. "Anders", zo zei hij zelf, "was ik doorgegaan in mijn zonden".

God heeft het hem toegeschikt, opdat hij naar Hem zou gaan vragen. Daarom: dankt God in alles, daar het Gods oogmerk was, hem toe te brengen tot die gemeente die zalig wordt, om God eeuwig te danken. Het is een prediking tot allen die hem hebben gekend, inzonderheid de mensen uit het hospitaal.

Ook heeft dominee Hofman voldaan aan de wens van Tom om de jeugd op te roepen in hun gezonde dagen God te zoeken. Tenslotte heeft hij oma, Pa en mij, de kinderen en alle aanwezigen toegesproken. Dick werd als de oudste der kinderen in het bijzonder toegesproken.

We hebben op mijn verzoek gezongen Psalm 105:5

God zal Zijn waarheid nimmer krenken,
Maar eeuwig Zijn verbond gedenken.
Zijn woord wordt altoos trouw volbracht,
Tot in het duizendste geslacht.
't Verbond met Abraham, Zijn vrind,
Bevestigt Hij van kind tot kind.

Daarna heeft dominee Hofman het 'Onze Vader' gebeden en zijn we naar het graf gegaan. De vele aanwezigen vormden een grote, lange stoet. Aan de groeve heeft dominee Hofman verteld hoe nu Christus ook het graf geheiligd heeft, en dat zij zullen rusten op hun slaapsteden (Jesaja 57:2) tot de dag der opstanding.

Op verzoek van Pa zongen we Toms versje: (Psalm 75:4).

Geen geval, geen zorg, geen list,
Oost, noch west, noch zandwoestijn,
Doet ons meer of minder zijn:
God is rechter, die 't beslist;
Die, als aller Oppervoogd,
Deez' vernedert, dien verhoogt.

Daarna liet dominee Hofman Psalm 72:11 zingen:

Zijn naam moet eeuwig eer ontvangen;
men loov' Hem vroeg en spâ;
de wereld hoor' en volg' mijn zangen
met Amen, Amen, na.

Colofon

Kopij inleveren voor de 20e van de maand bij de eindredacteur J.A. van Voorden

Kerkgebouw Jeruzalemkerk, Jeruzalemstraat 95 tel.452 50 53
3061 GM Rotterdam

Website Jeruzalemkerk www.cgkkralingen.nl

Predikant Drs. A.J.T. Ruis, Struikheide 28 tel. 313 24 74
3069 LJ Rotterdam

E-mailadres ajtruis@kliksafe.nl

Scriba R.B.J. Naaktgeboren, Gorzenhof 10, tel. 442 60 50
2903 ED Capelle aan den IJssel

E-mailadres scriba@cgkkralingen.nl.

Penningmeester Chr. Ger. Kerk Rotterdam-Kralingen,
Postbankrekening NL59 INGB 0003153010
Rabo bankrekening NL54 RABO 0159046491

Redactie kerkblad J.A. van Voorden tel. 437 20 75
Brahmsstraat 136, 2901 JE Capelle aan den IJssel

E-mailadres j.a.vanvoorden@kliksafe.nl

Koster kerk J. de Koning, Roekstraat 91
2903 RS Capelle aan den IJssel tel. 442 10 58

Kerktelefoon & CD's A.D. Huijzer

Penningmeester Chr. Ger. Kerk Kralingen/Kerktelefoon
Postbankrekening NL85 INGB 0000 031179

Begrafenisverzorging T. den Hollander tel. 460 05 09

Begrafenisverzorging D.W. Schipper ("Kina") tel. 458 31 12